Ὁ Μέγας Φώτιος ὡς γνώμονας χρηστῆς διοίκησης [Πρός ὑποψηφίους γιά τό "ἄθλημα τῆς πόλης"]

Γράφει ο **Φώτιος Μιχαήλ**

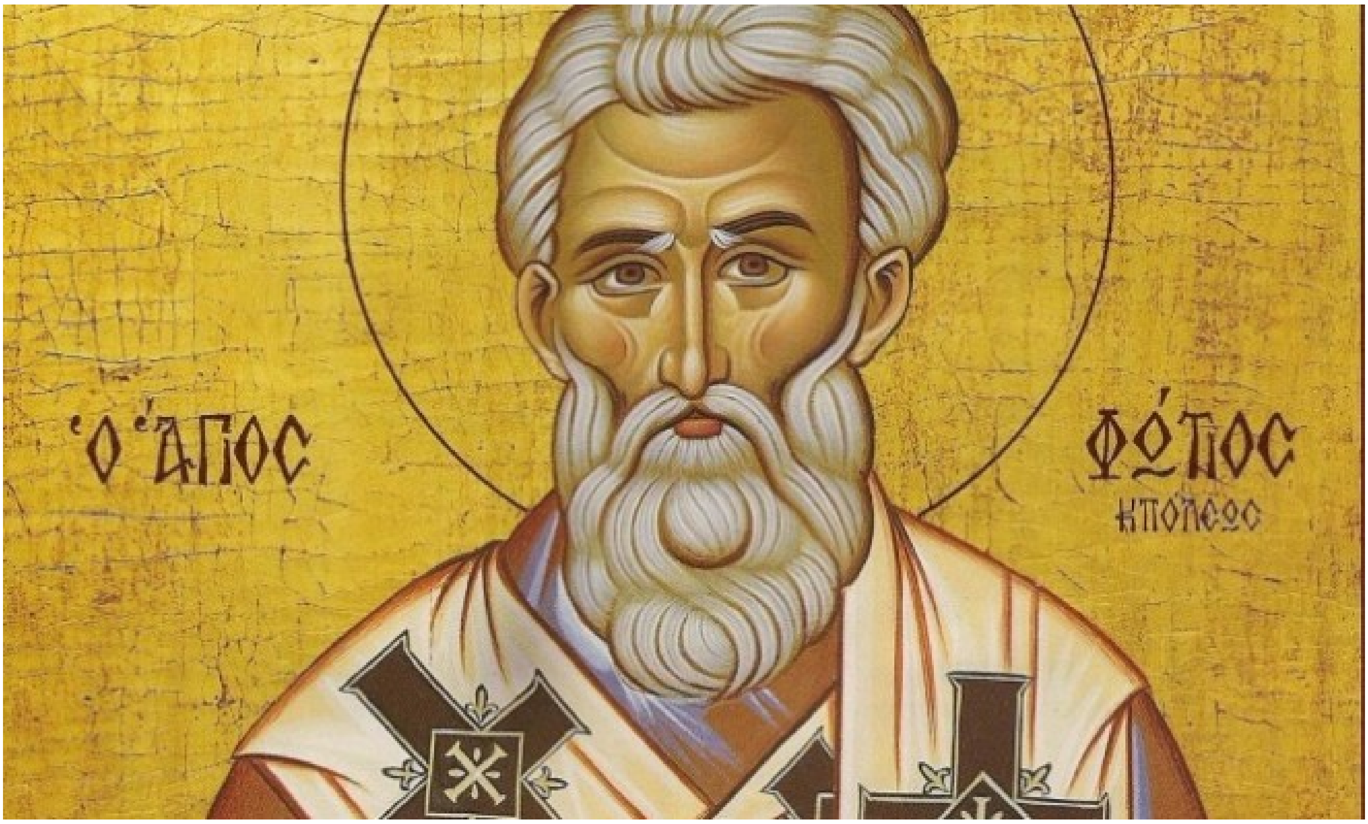

Ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Φώτιος, ο επονομαζόμενος και Μέγας

Τό «ἄθλημα τῆς πόλης», δηλαδή ἡ ὑπεύθυνη καί σοβαρή ἐνασχόληση μέ τά κοινά, ἔχει ἀνάγκη ἀπό ἀνθρώπους χαρισματούχους καί ἀξιόπιστους.

Τό ἐρώτημα εἶναι: Ποῦ θά ψάξουμε νά βροῦμε αὐτά τά πρόσωπα καί μέ ποιά κριτήρια ἀναζήτησης; Μέ ποιό μέτρο;

Τό μέτρο, πού μετράει μέ ἀκρίβεια τό μπόϊ μας τό πολιτικό, θά ἐπιχειρήσουμε νά τό δανειστοῦμε ἀπό μιά κορυφαία μορφή τῆς Βυζαντινῆς Ἀναγέννησης, τόν Μέγα Φώτιο.

Σέ παραινετική του ἐπιστολή, πού απευθύνεται, τόν Μάϊο του 861, πρός τόν τότε νεοφώτιστο χριστιανό ἄρχοντα τῆς Βουλγαρίας Βόγορι-Μιχαήλ, ὑποδεικνύει ὅλες τίς ἀναγκαῖες προϋποθέσεις χρηστῆς καί ἐπιτυχημένης διοίκησης.

Ἡ παρουσίαση ὁλόκληρης τῆς ἐπιστολῆς, γιά λόγους πρακτικούς, δέν εἶναι ἐφικτή, γι' αὐτό καί θά περιοριστοῦμε μόνον σέ μιά σύντομη ἀλλά ἀρκούντως σαφή και διαφωτιστική ἀναφορά.

Γράφει λοιπόν ὁ Ἅγιος καί Μέγας διδάσκαλος τῆς οἰκουμένης Φώτιος:

1ον). «*Ὁ τῶν ἀρχόντων τρόπος νόμος γίνεται τοῖς ὑπό χεῖρα*».

Τό ἦθος τῶν ἀρχόντων γίνεται νόμος γιά τόν ἁπλό λαό. Πρῶτοι καί κύριοι ὑπεύθυνοι γιά τήν φαυλότητα (ἤ τήν σπουδαιότητα) μιᾶς χώρας εἶναι οἱ ἄρχοντές της, πού ἀποτελοῦν "ὑπογραμμόν καί παράδειγμα". Φαῦλοι ἄρχοντες διαπλάθουν φαύλους πολῖτες.

2ον). *«Οἱ περί τόν ἄρχοντα φαῦλοι καί τόν ἐκείνου συνδιαβάλλουσι τρόπον».*

Στόν ἐκφαυλισμό τῶν ἀρχόντων (καί συνακόλουθα τοῦ λαοῦ) συμβάλλει τά μέγιστα τό "περιβάλλον" τους.

3ον). *«Ὅταν τις ἄρχῃ ἑαυτοῦ, τότε νομιζέτω καί τῶν ὑπηκόων ἄρχειν ἀληθῶς».*

Ὅταν ὁ ἄρχων ἄρχει στόν ἑαυτό του (καί στό περιβάλλον του), τότε ἄρχει πραγματικά καί στόν λαό.

4ον). *«Κτῶ τοίνυν φίλους μή τούς φαύλους, ἀλλά τούς ἀρίστους».*

Κάνε, λοιπόν, φίλους, ὄχι τούς φαύλους, ἀλλά τούς πιό καλούς.

5ον). *«Μή ζήτει δέ παρά φίλων ἀκούειν τά ἡδέα, ἀλλά τά ἀληθῆ μᾶλλον. Διό μέγιστον ἡγοῦ φίλους κολάκων διαφέρειν».*

Μή ζητᾶς ἀπό τούς φίλους νά ἀκοῦς ὅ, τι σέ εὐχαριστεῖ, ἀλλά τήν ἀλήθεια. Ἄλλο πρᾶγμα οἱ φίλοι καί ἄλλο οἱ κόλακες.

6ον). *«Πολλαχόθεν δεῖ τόν ἄρχοντα θηρεύειν τῶν ὑπηκόων τάς γνώμας, καί οὕτω κοινωνοῖς χρῆσθαι φιλίας καί ἀρχῆς καί βουλευμάτων».*

Στίς ἀποφάσεις γιά τήν εὐδαιμονία τῶν πολιτῶν ἀνάγκη νά ζητᾶς τήν γνώμη τους, ὥστε νά τούς κάνεις μετόχους καί φιλίας καί ἀρχῆς καί ἀποφάσεων.

7ον). *«Ἄρχοντας μέν τινες ἔφησαν ἀρετήν ἐκ μικρᾶς μεγάλην πόλιν ποιῆσαι· ἐγώ δέ μᾶλλον ἄν φαίην τό ἐκ φαύλης σπουδαίαν παρασκευάσαι».*

Λένε πώς ἄξιος ἄρχοντας εἶναι ὅποιος κάνει μεγάλη μιά μικρή χώρα. Ἐγώ ὅμως λέω πώς ἀκόμα σημαντικότερο εἶναι ἄν κατορθώσει νά κάνει σπουδαία μιά πολιτεία φαύλη.

8ον). *«Τάς μετά σφοδρότητος ὑποσχέσεις εὐλαβεῖσθαι χρή».*

Πρέπει νά προσέχεις τίς ὑπερβολικές ὑποσχέσεις.

9ον). «*Χρυσός ἅπαντα τά ἀνθρώπινα στρέφει. Ἄχρηστον καί νομίζων καί πᾶσιν ἐπιδεικνύς τόν τοῖς φιλοῦσιν ἰσχυρόν ἐπίβουλον, χρυσόν*».

Τό χρυσάφι ἀνατρέπει τά πάντα στούς ἀνθρώπους. Νά θεωρεῖς ἄχρηστον τόν χρυσό, πού εἶναι φοβερή παγίδα ὅσων τόν ἀγαποῦν, καί νά τό δείχνεις σέ ὅλους.

10ον). *«Ὅσῳ δέ τις προέχει τῇ αρχῇ, τοσούτῳ χρεωστεῖ πρωτεύειν καί τῇ ἀρετῇ».*

Ὅσο πιό μεγάλη ἐξουσία ἀποκτᾶ κάποιος, τόσο πιό πολύ ὀφείλει νά διακρίνεται καί στήν ἀρετή.

Στήν τοπική αὐτοδιοίκηση, ἀλλά καί στήν κεντρική πολιτική σκηνή τῆς Πατρίδας μας, ὑπάρχουν ἄραγε ἱκανοί καί πρόθυμοι ἄνθρωποι, να βάλουν σέ ἐφαρμογή τίς πολύτιμες αὐτές παραινέσεις τοῦ Μεγάλου Φωτίου;

Προσωπικῶς ἐκτιμῶ πώς ὑπάρχουνε, καί μάλιστα πολλοί. Ἁπλῶς ἡ φανέρωσή τους θά ἔρθει στήν ὥρα, πού θά τό ἀξίζουμε: Ὅταν δηλαδή, ὡς λαός, πάψουμε να μεμψιμοιροῦμε καί πάρουμε ἐπιτέλους τήν ἀπόφαση, νά ἀγωνιστοῦμε γενναῖα ἔχοντας γιά παράδειγμα τούς δικούς μας Δασκάλους, τούς δικούς μας Ἥρωες καί τούς δικούς μας Ἁγίους.

Τά ξένα πρότυπα, δυστυχῶς, ἀποδείχθηκαν ὀλέθρια γιά τό Γένος μας. Φαίνεται πώς εἶναι καιρός, νά ξαναγυρίσουμε στίς ρίζες μας· νά ἐπιστρέψουμε καί πάλι στίς ἀξίες καί τά ἰδανικά τοῦ δικοῦ μας Τρόπου. Διότι ἐκεῖ μονάχα θά ξαναβροῦμε τίς δυνάμεις καί τό κουράγιο, πού τώρα χρειαζόμαστε.

Σημείωση:
Τά παρατεθέντα ἀποσπάσματα τῆς ἐπιστολῆς καί ἡ νεοελληνική τους ἀπόδοση προέρχονται ἀπό τό βιβλίο, τῶν ἐκδόσεων ΑΡΜΟΣ, μέ τίτλο ”Φωτίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως- Ο ΗΓΕΜΩΝ”.

11.06.2015

Πηγή: www.antibaro.gr/